

Beretn. om den 48. internat. arbejdskonference i Genève 1964.

tog at inddele sit arbejde i tre afsnit: en generel drøftelse af kvindelige arbejders problemer, en behandling af rekommendationsudkastet, og opstilling af en række resolutioner om særlige problemer.

I den generelle diskussion understregedes det fra så godt som alle, at kvindens ret til arbejde, uden diskrimination på grund af køn, anerkendes. En række udviklingslande påpegede — idet de fuldt anerkendte princippet — at underbeskæftigelse kan gøre det vanskeligt at åbne arbejdsmarkedet for kvinder. Fra mellemeuropæiske og sydamerikanske deltagere udtalte man nogen bekymring for, om kvinderne kan forene udearbejde og familiepligter. Der var enighed om, at kvindens frie valg mellem erhvervsarbejde og familiepligter må sikres, dels ved arbejdsmarkedsforanstaltninger, dels ved sociale foranstaltninger, der fritager kvinder for at arbejde ude af økonomiske grunde, når de vil foretrække at opfylde deres familieforpligtelser ved arbejde i hjemmet.

Definitionen af „forsørgerforpligtelser“ forekommer i ILOs version, i øvrigt noget videre end i dansk opfattelse, idet forsørgerpligter over for forældre, syge familiemedlemmer o. lign. medtages. På den anden side kunne flertallet af ILOs medlemmer ikke godtage dansk (skandinavisk) lovgivnings opfattelse, hvor også en gift kvinde uden børn har forsørgerpligt over for sin mand. Man førte ikke nogen tilbundsgående drøftelse af begrebet „forsørgerforpligtelser“.

Der var bred enighed om, at det vigtigste praktiske problem er kvinders erhvervsuddannelse og genuddannelse til erhverv efter fravær på grund af familieforpligtelser.

Fra flere sider beklagedes det lave antal ratifikationer af „beskyttelseskonventioner“ for kvinder. På den anden side blev der givet bredt udtryk for, at man så vidt muligt bør søge mænds og kvinders arbejdsproblemer behandlet under ét og ud fra problemets art, og kun træffe særbestemmelser for grupper af kvindelige arbejdere med tydelige særproblemer.

Der var — bortset fra ét enkelt land, der direkte tog afstand fra at opmuntre mødre til at søge udearbejde gennem oprettelse af hjælpeforanstaltninger — enighed om, at udearbejdende mødre har krav på adgang til at få deres børn passet i arbejdstiden.

Enkelte mellemeuropæiske lande tog principielt afstand fra offentlig kontrol med sådanne institutioner.

Arbejdsgivergruppen var ikke enig med den øvrige komité om udstrækningen af forpligtelser til at oprette institutioner til pasning af børn.

Med hensyn til deltidsarbejde blev der givet udtryk for, at dette typisk var et problem, der burde ordnes for interesserede arbejdere uden hensyn til køn.

Fra arbejdsgivergruppen udtrykte man interesse for at få gennemført undersøgelser af den reelle fysiologiske forskel på mænds og kvinders arbejdsformåen, som eventuelt kan tjene til at revidere lovgivning og fordomme på dette punkt.

Et forslag fra arbejdsgivergruppen om at føje en paragraf herom til rekommendationen blev ikke vedtaget, skønt der var udtrykt interesse for tanken fra mange sider.

I detailgennemgangen af rekommendationen blev der stillet forslag om at ændre den til en konvention, til en konvention plus en rekommendation, og til en resolution. Efter nogen diskussion trak samtlige stillere af ændringsforslag deres forslag tilbage, og man forblev ved bureauets forslag om en rekommendation. Indledningen vedtoges som foreslået med den ene ændring, at det udvidedes til at gælde udearbejdende kvinder i almindelighed. I stykket om „generelle principper“ slettedes en slutpassus om at „hjælpe kvinder med at opfylde deres forpligtelser på arbejdsplads og i hjemmet harmonisk og uden skade for deres eget eller familiens helbred og velbefindende“, som et dokument af denne art uvedkommende.

Den største ændring i den foreslåede tekst var, at hele afsnittet om deltidsarbejde udgik. Nogle medlemmer protesterede kraftigt mod at udelade enhver omtale af en „kendsgerning i arbejdende mødres liv.“ Der nedsattes et udvalg til at udarbejde en særlig resolution om deltidsarbejde.

Afsnittet om „genindtræden på arbejdsmarkedet“ ændredes til „indtræden og genindtræden“, for at understrege betydningen af unge pigers uddannelse.

Bestemmelsen om, at kvinder skal have ret til et rimeligt forlænget fravær efter barselhvile uden tab af rettigheder og uden at fortabe retten til at genindtræde i deres arbejde, blev skærpet, skønt man fra mange